

Oponentský posudek na práci Zuzany Kravcové *Výkon profese manažerky divadelních festivalů z genderové perspektivy*

Práce Zuzany Kravcové si klade za cíl sledovat genderové aspekty v postavení a působení manažerek divadelních festivalů; patří tak k bakalářským pracem, které sledují, jakým způsobem gender a genderované struktury ovlivňují působení žen ve vedoucích postaveních v různých a specifických oborech. Příslibem takto zaměřených výzkumů je možnost odhalit specifika a tudíž i specifické působení genderu v jednotlivých oborech. Nicméně, tento příslib zůstává v práci Zuzany Kravcové nenaplněn. O specifičnosti prostředí divadelních festivalů se nedozvídáme více, než jsme schopni/y odvodit bez detailní znalosti prostředí. Dále, přestože diplomandka v úvodu své práce odkazuje na práce tematicky spřízněné (např. na práci věnující se postavení žen ve vedoucích pozicích v divadlech), jejich závěry nevyužívá ke srovnání či vyvození obecnějších tezí.

Teoretické a metodologické ukotvení práce:

Kontextualizace a teoretický rámec práce:

Autorka se sice odkazuje na sociologické studie resp. definice manažementu, organizace apod., nicméně informace, které si z těchto studií „vybírám“ nejsou logicky uspořádané a působí v zásadě nahodilým dojmem. Tyto poznatky nejsou aplikovány a využity v části analytické.

Jak jsem již konstatovala výše, postrádám také jasné vytyčení specifík divadelních festivalů – a tedy i osvětlení toho, jaké inspirace a nová zjištění lze od této práce čekat ve vztahu k pozici žen ve vedoucích funkcích.

Co se týče zakotvení pojmu „gender“, autorka se soustředí na stučný popis toho, jak fungují genderové bariéry a stereotypy. S touto částí kontextualizace jsem v zásadě spokojená.

Analytická část

Otázky, úroveň analýzy

Za zásadní problém – a nejzřetelněji se toto samozřejmě ukazuje ve vlastní analýze – považuji to, že práce nemá stanovenou výzkumnou otázku, resp. otázky. Domnívám se, že obecná otázka typu „Jaká specifika má práce manažerek divadelních festivalů“ nestačí, resp. nepomáhá diplomandce ve směřování vlastní analýzy. To se odráží i v práci s kategoriemi a na úrovni analytické kategorizace. Na mnohých místech není zřejmé, jak zvolené kategorie souvisí s deklarovaným cílem genderové analýzy. Vyjasnění by mohla přinést kvalitní práce s výpovědmi respondentek. To se neděje, diplomandka s citáty v zásadě nepracuje. Její komentář je lakonický, nepřináší žádné nové vhledy, které by šly za úroveň vyřčeného, postrádá jakoukoliv analýzu a víceméně pouze spojuje pasáže citací. Jinými slovy považuji úroveň interpretace za nedostatečnou.

Úroveň genderové analýzy

Bakalářské práci, která se navíc nevěnuje teoretickým genderovým debatám, je jistě možno odpustit, že pracuje se zjednodušeným vymezením genderu vs. pohlaví (str. 16). Samotná analytická/interpretativní část práce se povětšinou spokojí s opakováním již známých a nepřekvapivých informací typu, že genderové znevýhodnění funguje i v oblasti managementu divadelních festivalů, že ženy ve vedoucích pozicích musejí svou profesi skloubit s dalšími rolmi a povinnostmi, či že se na manažerky velmi často pohlíží jako na sekretářky apod. Na dalších místech v práci chybí genderové reflexe zcela. Musím konstatovat, že v současném zpracování práce nenabízí žádná nová zjištění o genderových aspektech práce manažerek divadelních festivalů.

Dále: přestože je práce založena na analýze výpovědí, opomíjí tu skutečnost, že se v analýze nepracuje s „fakty“, ale s naracemi, které jsou performativní povahy. Tedy jinými slovy, autorka pracuje s výpověďmi informátorek jako s jednoduchým popisem reality, aniž by brala v potaz to, jakým způsobem promluvy jednotlivých manažerek jsou ze své podstaty i výpověďmi sebereflexivními a sebe-konstruujícími. Kromě sdílení toho, jakým způsobem ženy řídí festival, ve výpovědích dochází také k vytváření a potvrzování obrazu o ženě manažerce. Ženy/responentky vyjednávají konflikt mezi genderovými normativy (představy o „správné“ ženskosti/femininitě) a společensky ustálenými předstravami o manažerské práci, na straně druhé. Na místě by bylo se ptát, do jaké míry např. zdůrazňování důležitosti a preference neformálních vztahů na pracovišti, či narace o nehierarchickém způsobu vedení týmu (narativy, které se objevují v narativech žen na vedoucích pozicích často) má genderovaný rozměr, a do jaké míry souvisí tento narativ s vyjednáváním konfliktu mezi normativními obrazy femininity a představou o manažerských schopnostech? Stejnou výhradu je možno vznést i k tomu, jak diplomandka pracuje s tím, že všechny ženy popírají své ambice stát se ředitelkami/manažerkami, resp. zastávat vedoucí roli a namísto ambicí zdůrazňují „nahodilost“ svého postavení.

Formální připomínky:

V práci se objevují časté gramatické chyby (celkem konzistentně dochází k porušování pravidel shody podmětu s přísudkem), časté překlipy i generické maskulinum. Aniž bych nutně zastávala normativní pozici v tomto ohledu, předpokládala bych, že autorka práce s genderovou tematikou se k tomuto vyjádří, resp. osvětlí, proč volí tuto strategii. Za gramaticky nesprávné potom ovšem považuji situace, kdy se autorka i v konkrétních případech vztahuje k výpovědím informátorek—žen skrze mužský rod.

Celkové hodnocení:

Práci se **zásadními výhradami** načrtnutými výše **doporučuji** práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

Mgr. Kateřina Kolářová, PhD.

V Praze, 23. srpna